Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA  СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 214. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 8, 1996 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 8-го ЛИСТОПАДА 1996р. Ч. 214. РІК CIII.

Прийнято закон про єдине громадянство

Київ. — Верховна Рада ухвалила 30-го жовтня закон, який забороняє в Україні подвійне громадянство, повідомив 4-го листопада „ОМРІ Дейлі Дайджест", покликаючись на українські засоби масової інформації.

Згідно з новим законом, кожна особа, яка бажає набути громадянство України, повинна відмовитися від усіх інших громадянств. Попередній закон, ухвалений 1991 року, дозволяв подвійне громадянство за умови існування між двома країнами договору про таке громадянство. З Росією подібного договору не було.

Рішення Верховної Ради викликало незадоволення лівих і кримських проросійських сил, які домагалися введення українсько-російського громадянства, особливо в регіонах, де проживає багато росіян.

Згідно з новим законом, кожен, хто мешкає в Україні від 1991 року може стати її громадянином. Особи, які мешкають за кордоном, теж можуть набути громадянство, якщо доведуть своє українське походження.

Парлямент стурбований рівнем злочинности

Київ. — На другий день після вбивства депутата Євгена Щербаня, 5-го листопада, Верховна Рада провела День Уряду, на якому визнала незадовільною боротьбу з організованою злочинністю.

„Державна програма боротьби зі злочинністю в Україні зазнала краху, — сказав у своєму виступі Григорій Омельченко, член Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. Інші депутати більшою чи меншою мірою також висловили занепокоєння криміногенною ситуацією в Україні.

Засідання почалося із вшанування хвилиною мовчання пам'яті Є. Щербаня, після чого перед депутатами виступили представники правоохоронних органів.

Голова Служби Безпеки України Володимир Радченко сказав, що коли ситуація із злочинністю не зміниться, то Україна незабаром перетвориться на концентраційний табір. За його словами сьогодні біля 40 відсотків молоді зайнято в тіньовій економіці і біля 240,000 осіб відбувають покарання за економічні злочини. В. Радченко також навів дані, за якими в 1995-96 роках ліквідовано 40 злочинних формувань, а 240 перебувають у постійному полі зору СБУ. Щодо вбивства Є. Щербаня, В. Радченко заявив: „Ми не можемо попередити можливі злочини, хоча зробимо все для цього".

Голова Комісії з законности і правопорядку Олександер Жир назвав вбивство Є. Щербаня відкритим викликом суспільству з боку кримінальних організацій і зробив висновок, що „центральній владі не вдалося в повному обсязі зупинити злочинність в Україні".

Він також навів статистичні дані, згідно з якими у 1993 році в Украні було скоєно 539,000 злочинів, у 1994 — 573,000, а в 1995 — 641,000.

Депутат Г. Омельченко, який раніше вимагав опублікування декларації про прибутки Президента, гостро скритикував найвищих урядовців. Він заявив, що вони не витримали іспиту на порядність і чесність. „Про це говорить і те, що вони відмовилися подавати декларації про свої доходи", — сказав він, зазначивши, що Президент, Кабінет Міністрів і частина депутатів дивляться крізь пальці на дотримання законности в державі.

Міністер закордонних справ Юрій Кравченко поскаржився на брак фондів і тяжкий матеріяльний стан, які не дозволяють міліції виконувати належно свою працю.

Секретар Національної Ради Безпеки Володимир Горбулін сказав, що міліція в колишньому СССР дбала тільки про комуністичну номенклятуру і виявилася зовсім неготовою до служби в незалежній Україні. За його словами, правоохоронні органи тільки тепер починають приділяти увагу безпеці звичайного громадянина.

Депутати 237 голосами ухвалили постанову про створення тимчасової комісії для розслідування замахів на державних осіб. Комісія має доповісти Верховній Раді про результати розслідування до 1-го лютого наступного року.

Є. Марчук критикує внутрішню політику

Київ. — Звіт керівників силових структур України перед Верховною Радою був непрофесійним і нецікавим. Таку думку висловив під час зустрічі з журналістами в кулуарах українського парляменту депутат Євген Марчук. За його словами, керівники МВС та СБУ навели депутатам статистичні дані, які не віддзеркалюють дійсний стан боротьби з організованою злочинністю в Україні.

"Зауважте, ніхто навіть не згадав про існування закону про боротьбу з корупцією, — сказав Є. Марчук. — Дивує й те, що вбивство у Донбасі народного депутата Євгена Щербаня не знайшло відображення у виступах-звітах. А, тим часом, це було не звичайне вбивство. Його вчинили навмисне 'демонстративно-показово', аби залякати парляментаристів".

На думку колишнього прем'єр-міністра, вбивство Є. Щербаня стало ще однією ланкою в ланцюгу державної політики "зумисної непротидії" організованій злочинності. "До низки подібних подій належить замах на депутата Бортника, на прем'єр-міністра Павла Лазаренка; силові дії проти деяких редакцій українських засобів масової інформації. Скажіть, це хіба нормально, коли на тлі нібито демократичних перетворень у нашій державі карають телестудію за те, що вона щось 'не так' сказала, забираючи в неї ліцензію? — запитав Євген Марчук. — Тут є над чим серйозно замислитися і Президентові, і парляменту, і 'четвертій домені', бо йдеться не просто про негативні, а про небезпечні явища".

Є. Марчук заявив, що вбивство Є. Щербаня не можна оцінити інакше, ніж політичне. "Неприпустимий цинізм тих, хто одразу 'клясифікував' трагедію, як 'кримінальні розбірки клянів', — сказав Є. Марчук. — Навіть у кримінальному судочинстві народний депутат за статусом є державним діячем, а посягання на його життя — безумовно, політичне вбивство. Якщо це навіть і пов'язано певною мірою з комерційною діяльністю, то згадаймо: така діяльність — економіка, а серйозні економічні структури — це, знову ж, політика...".

Причини політичних вбивств в Україні, на думку Є.Марчука, криються "ще в тих часах, коли нам у спадок залишилися гігантські структури — й військові, і політичні. Хоч вони й скоротилися, але нині у держави немає фінансової можливости їхнього забезпечення. Спостерігаємо небезпечний феномен: держава протягом 3-4 років не фінансує ... правоохоронні органи навіть на 50 відсотків, а тому правоохоронці 'відкри-

(Закінчення на стор. 4)

Почнуть створювати транскавказький коридор

Тбілісі. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко під час своєї візити до Грузії, яка почалася 4-го листопада, домовився з президентом Едуардом Шеварднадзе про створення групи, яка працюватиме над втіленням у життя проєкту транскавказького транспортового коридору між двома країнами, покликаного пожвавити українсько-грузинські економічні зв'язки.

Транспортовий коридор має пролягти за маршрутом Баку-Тбілісі-Поті-Київ і його створення почнеться вже цього року відкриттям паромної переправи для автомобілів між грузинським містом Поті і Одесою.

Як відомо, переговори про будівництво такого коридору Київ та Тбілісі ведуть вже деякий час. У рамках його буде прокладено трубопроводи, якими подаватиметься каспійська нафта, в чому Україна, залежна від російських енергоносіїв, дуже зацікавлена.

П. Лазаренко підписав в загальному 11 двосторонніх договорів, серед яких угода про військово-технічне співробітництво.

Про дружні відносини між двома країнами у військовій галузі свідчить прибуття до Грузії 4-го листопада українського корабля „Гетьман Сагайдачний". На поклад судна має піднятися П. Лазаренко з грузинськими урядовцями. Заплановано зустрічі українських моряків з з грузинськими колегами і зокрема з керівництвом Міністерства оборони Грузії.

Президент Б. Клінтон формує новий Уряд

Вашінгтон. — У перший день урядування у новій каденції президент Билл Клінтон почав працювати над новим складом свого Уряду, приймаючи резигнації кількох чільних його членів, включно з секретарем Державного департаменту Ворреном Кристофером.

Виглядає, що Президент хоче якнайшвидше сформувати новий Уряд і взятися до не надто легкого завдання, співпрацювати з новим республіканським Конгресом. Офіційні чинники Білого Дому кажуть, що може в кінці тижня Президент матиме пресову конференцію, на котрій скаже про дальші зміни в Уряді та можливо вже зможе назвати деяких із тих, що прийдуть на зміну.

Серед тих, які заповіли Президентові свій відхід, є секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі, керівник персоналу Білого Дому Леон Пенетта і секретар Департаменту торгівлі Мікі Кентор. Крім того є чутки, що деякі зміни хоче зробити сам Президент як, наприклад, у випадку секретаря Департаменту енергетики Гейзел О'Лірі, з особистих причин має в пляні відійти також секретар Департаменту праці Роберт Райш. Одначе припущення про зміну Генерального прокуратора Дженет Ріно, мабуть, не здійсниться з уваги на всякі залеглі слідства, причетні до президента Б. Клінтона особисто, його дружини Гиллари та їхніх приятелів і помічників.

Нові зміни, а особливо в Уряді, можуть дати перші проблиски майбутніх приоритетів у цій другій каденції президента Б. Клінтона та його співпраці з новим республіканським Конгресом.

Звинувачують у змові проти ЗСА

Ню Йорк. — Арештований 29 жовтня на летовищі ім.Кеннеді Володимир Галкін звинувачується американською владою у змові з метою збирання інформації про стратегічну оборонну ініціятиву ЗСА.

В інтерв'ю кореспондентові агенції ІТАР—ТАРС помічник прокурора округи в Бостоні Емі Риндскопф сказала, що проти Галкіна висунуті звинувачення в "спробі збору документів, записів і інших матеріялів з метою одержання інформації, що відноситься до сфери національної оборони". "Є підстави припускати, — сказала вона,— що ця інформація повинна була використовуватися для завдання шкоди ЗСА в інтересах закордонних справ".

Зараз Галкін перебуває під охороною в Ню Йорку, однак найближчим часом його переведуть до Бостону, стейт Массачусетс. Офіційне звинувачення йому представлять у федеральному окружному суді цього міста.

Згідно з судовими документами, спеціяльні служби ЗСА вважають, що Галкін перебував у змові з якимось Алуру Прасадом — індійцем, котрий старався дістати секретну інформацію про прилади в межах програми "зоряних війн". Прасада було арештовано дещо скоріше, однак суд над ним було відкладено в зв'язку з процесуальними ускладненнями. Новий розгляд призначено на 9 грудня. Головним свідком проти Прасада є житель міста Нортборо, Масс., Субремайям Кота — працівник корпорації "Дейта дженерал". Власне через нього, стверджується в документах суду, в 1990 році Прасад і Галкін мали намір добути інформацію про "зоряні війни".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВИПУСТЯТЬ НОВИЙ МОДЕЛЬ АВТОБУСА

ЛЬВІВ. — До кінця цього року на львівському автозаводі завершать створення нового моделю 12-метрового чотиридверного міського автобуса. Любомир Крайник, директор інституту будування автобусів і тролейбусів „Укравтобуспром", сказав, що цей модель вдвічі дешевший за аналогічний німецький, але на 30 відс. дорожчий за сьогоднішній модель львівського автозаводу. За його словами, першу партію автобусів вирішила закупити львівська влада, а до Києва буде відправлено 3-5 автобусів наступного року.

СЕМІНАР ЮНИХ ЕКОЛОГІВ

ХАРКІВ. — „Екологія для всіх" — під такою назвою проходить тут 1-ий міжрегіональний семінар юних екологів України. На цей форум з'їхалися представники молодечих і дитячих екологічних об'єднань Києва, Сум, Херсону, Горлівки та Дніпродзержинського. Найголовнішою метою семінару, на думку його організатора — харківського об'єднання „Еко-Центр", стане узгодження природоохоронних дій різних екологічних організацій, а також їх взаємний обмін досвідом.

ПРИВАТИЗАЦІЙНІ СЕРТИФІКАТИ

КИЇВ. — Понад 42 млн. українських громадян або 82 відс. населення отримали свої приватизаційні майнові сертифікати або відкрили приватизаційні рахунки, повідомила 5-го листопада УНІАР, покликаючись на Фонд Державного Майна. Понад 20 млн. сертифікатів уже інвестовано в підприємства, акції яких виставляються для продажу на щомісячні сертифікаційні авкціони.

СТВОРЕНО ПОДАТКОВУ КОМІСІЮ

КИЇВ. — Для забезпечення сплати податків Уряд створив спеціяльну комісію на чолі з прем'єр-міністом Павлом Лазаренком, повідомила 5-го листопада УНІАР. Комісії надано право залучати до своєї праці працівників міністерств, інших місцевих та центральних органів виконавчої влади, створювати групи для перевірки дотримання підприємствами податкового законодавства і бюджетної дисципліни. Рішення комісії, прийняті в межах її компетенції, є обов'язковими для виконання міністерствами та іншими органами виконавчої влади, підприємствами, установами та організаціями усіх форм власности.

ПРОФСПІЛКИ ЗАХИЩАЮТЬ ГРОМАДЯН

КИЇВ. — Федерація Профспілок України звернулася до Кабінету Міністрів з пропозицією переглянути механізм стягнення грошової кари за несвоєчасну оплату житлово-публічних послуг. У листі, надісланому першому віцепрем'єр-міністрові Василеві Дурдинцеві, голова профоб'єднання Григорій Осовий пропонує скасувати кари для тих осіб, які не одержують заробітну платню або перебувають на вимушених вакаціях. Крім того, розмір кари пропонується зменшити з 1 відс. до 0.2 відс. Тому що до 1-го листопада не всі малозабезпечені родини встигли укласти угоди про погашення заборгованости в оплаті публічних послуг, термін їх укладання запропоновано продовжити до 1-го грудня.

ІНФЛЯЦІЯ І ЗАБОРГОВАНІСТЬ У ЖОВТНІ

КИЇВ. — Рівень інфляції у жовтні становив 1.5 відсотка, а заборгованість у заробітних платнях — 3.3 блн. гривень, повідомила УНІАР, покликаючись на Міністерство Статистики. Згідно з міністерством, такий же рівень інфляції збережеться в листопаді.

ЗАРОБІТКИ КИЯН

КИЇВ. — Середня заробітня платня по Києву сьогодні становить 165 гривень, в той час як по Україні — 148 гривень, повідомила 6-го листопада УНІАР. Найбільше заробляють працівники органів фінансування і забезпечення — 578 гривень на місяць і зв'язківці — 419 гривень. Найнижчий заробіток у працівників соціяльних служб — 114 гривень. Лариса Смоляннінова, начальник управління економіки Київської державної адміністрації сказала, що цього року почався збільшення грошових доходів киян.

ПРОПОНУЮТЬ ПОБУДУВАТИ ПАНТЕОН СЛАВИ

ЛЬВІВ. — Львівський відділ об'єднання „Державна Самостійність України" запропонував Президентові утворити в країні Пантеон слави, в якому покоїлися б останки Степана Бандери, Симона Петлюри, Івана Мазепи та інших історичних діячів. Фонди на будівництво пантеону, за запевненням представників об'єднання, зберуть самі люди.

Різьба М. Голодика пишається на терені моряцької школи

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Микола Голодик вже не вперше гість в редакції „Свободи", але тим разом він може похвалитися справді великим успіхом. Цей успіх підтверджують світлини і стаття в американському офіційному органі моряків за жовтень, де описують точно відслонення роботи М. Голика яка стоїть тепер при вході до цвинтаря для моряків, що міститься в обсягу міжнародної морської школи ім. Геррі Ландберга у стейті Мериленд.

Із статті довідуємося, що цей цвинтар постав у 1984 році за ініціятивою одного з творців морсь-

(Закінчення на стор. 4)



Священик посвячує пам'ятник.

У СВІТІ

ХОЧ ОПЕРАЦІЯ Б. ЄЛЬЦИНА у вівторок, 5-го листопада, згідно з твердженнями лікарів, була успішною і він знаходиться у стабільному стані, та росіяни сумніваються, чи після видужання він зможе з повною вервою керувати державою. Такі припущення, базовані виключно на здогадах і протилежні дотеперішнім твердженням його лікарів і визначного американського спеціяліста з цієї ділянки д-ра Майкела ДеБейкі, є трохи дивними.

ЗІЗНАЮЧИ ПЕРЕД КОМІСІЄЮ Правди і замирення, колишній керівник поліційної групи підступних вбивств у Південній Африці, сказав, що вони без окремого наказу були свідомі того, що мають нищити і вбивати ворогів апартеїду. У своєму звернені на амнестію Дірк Котзі сам признався до таких убивств, зокрема двох відомих активістів проти апартеїду Ґруфута Мхенге і Сізве Конділе.

У ВІВТОРОК, 5-ГО ЛИСТОПАДА, у Франкфурті німецького підпільника 40-річного Біргіта Гогефельда засуджено на досмертне ув'язнення за вбивство двох американських вояків і одної цивільної особи та за спробу підступно вбити президента Центрального банку Німеччини. Підсудного Б. Гогефельда, члена терористичної групи лівого спрямування „Червоної армії", засуджено після того, як п'ятичленна комісії суддів відкинула всі спроби апеляцій.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКІ ФІНАНСОВІ біржі зітхнули з полегшою, коли стало ясним, що президент Билл Клінтон залишиться господарем Білого Дому на ще одну каденцію, а Конгрес і надальше залишиться в руках республіканців. Продовження дальшого демократичного правління в країні, а з тим і існуюча стабільність американської економіки значно причинилися до того, що вартості цінних паперів на місцевих і світових біржах повернулися до нормального ринкового стану.

СПОНУКАНІ ФРАНЦІЄЮ американські офіційні чинники застановляються, чи ЗСА повинні вислати військо до Центральної Африки на підтримку міжнародному військовому контингентові, котрого завданням є охороняти і прохарчувати майже півтора мільйона втікачів, які стали жертвами війни між Заїром і Руандою.

У ВІВТОРОК, 5-ГО ЛИСТОПАДА, суддя федерального Апеляційного суду у Сан Франциско вирішив, що Уряд не може вимагати від Крайової фундації мистецьких надіїв, щоб розглядала свої субсидії, базуючись на стандартах порядности творів даного мистця. Цим рішенням він підтримав також попереднє рішення Апеляційного суду девятої округи, що вважав таку вимогу неконституційною забороною свобідного вислову.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Післявиборчі роздуми

Ну, слава Богу, президентські вибори залишилися позаду. Бо вже дедалі неприємнішим ставало протистояння між демократами і республіканцями. Всім уже набридли їхні самовихваляння і взаємні „перетягування коца" на себе і свою партійну плятформу. Хто запевнить спільноті добре, більш справедливе майбутнє? Тільки демократи! Тільки республіканці! Якби це „тільки", перше чи друге, справді мало під собою підстави, то американці переважною більшістю голосів стали б на якусь одну сторону. В дійсності ж бачимо щось цілком інше. Виборці завжди розділюються. Більше-менше — по половині. За цим принципом: хтось любить попа, хтось — попадю, а вже от поповій дочці — в даному випадку Россові Перо — голосів майже не дістається.

Чому в Америці ще ні разу так не траплялося, щоб народ стовідсотково підпер одного кандидата — або республіканського, або демократичного? Чому американці не роблять собі проблеми з тієї „незручности", що у Білому Домі ґаздує представник однієї партії, а більшість у Конґресі належить другій партії? Чому, нарешті, громадяни країни дотепер не виважили на вазі достеменно, хто ж остаточно має рацію — республіканці чи демократи?

Тому що нема ні такої ваги, ні „остаточної" рації. Нема і бути не може однієї правди — демократичної чи республіканської. Нема партійної програми, яка б задоволила всіх. Дві партії — то не поділ, не роз'єднання, а складові половинки єдиної політичної системи, яка саме тому є життєздатною, що відбувається постійне зіштовхування, зіставлення, властиво — взаємодоповнення різних думок і пропозицій.

З огляду на цю випробувану багатьма роками єдність системи, можна навіть сказати, що кожен без вийнятку американець є трохи демократом, а трохи — республіканцем. Це його обидві ноги. І дотепер він ішов рівно та й далі так хоче. Тому коли демократи занадто забирають вліво, в пересічному американцеві озивається республіканець, а коли задуже правіють республіканці, середній американець тягне за демократами. Іншими словами, двоє протилежних крил птаха не є антаґоністами.

Одначе як же тоді пояснити гостроту боротьби за Білий Дім, за місця в Конґресі? Як зрозуміти не такі вже й рідкісні випадки переходу сенаторів і конґресменів з однієї партії в другу? Чи не засвідчує політик таким переходом, що його партія рухається і всю країну посуває у хибному напрямі? Що саме, який головний чинник впливає на цей напрям?

Чинниками є життя, соціяльна дійсність, людська природа. Саме в нашій природі й полягає проблема, а не в партійно-політичних доктринах. Доктрини — то вже другорядна річ. Первинна — рівність перед законом, політична і підприємницька свобода. Ось де собака заритий! Спочатку — підприємницька свобода, потім — економічний розквіт, а врешті-решт — суспільні проблеми, пов'язані з фактичною соціяльною нерівністю, яка, у свою неминучу чергу, випливає з того прикрого факту, що нерівною є людська природа. Одні з нас — сильні, ініціятивні, досягають суспільних висот, інші — слабші, непристосовані до природного життєвого змагу. Таким треба допомагати — задля святого спокою у суспільстві. Про це дбають американські демократи. Соціяльна справедливість — їхній головний льозунґ. При цьому, певна річ, демократи не годні змінити людської природи. Соціяльні допомоги, що колись свідчили про перевагу держави, тепер починають вилазити боком. Все більше людей хоче жити на державній ласці. Відповідно, все більші податки лягають на плечі сильніших і багатших. А це дуже небезпечна тенденція, бо може допровадити до такої межі, на якій успішні підприємці відмовляться розвивати свої бизнеси — їм це буде невигідно. У висліді зменшиться кількість місць праці. Тому республіканці обстоюють ідею зменшення податків. Водночас у їхній ідеології все більше підкреслюється момент особистої відповідальности громадянина за власне життя і власне становище в суспільстві.

Отже, жодна з двох партій не може бути занадто загонистою у своїй програмі, особливо ж у практичній діяльності, бо соціяльне і моральне здоров'я спільноти, дальше процвітання держави вимагає мудрого поєднання обох підходів, тобто золотої, демократично-республіканської, середини.

Володимир Сушко

КРИМ — КОРІННА ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

В час, коли, з однієї сторони, справа з московськими зазіханнями на Крим не сходить зі сторінок преси, а посадник Москви Ю. Лужков вже вдруге заявляє, що Севастопіль — це російське місто, а з другої сторони — ряд теперішних політологів ще і далі уважають татар корінним народом Криму, забуваючи, що їхні предки зайшли сюди щойно у XIII ст., варто поглянути в історію, як справді це було і хто з багатьох етносів, що тепер проживають на цьому півострові, має право уважати себе автохтоном цієї землі.

Що каже наука?

Цьому питанню присвятив увагу Олександр Міндюк, кандидат технічних наук зі Львова, і нещодавно, в серпні ц. р., помістив свої висновки у довшій статті під назвою „Українці — корінний народ Криму". Її надрукував незалежний громадсько-політичний тижневик „Час" у Києві, у трьох його числах, починаючи з 2-го серпня. Уважному читачеві раджу прочитати цю цікаву статтю. Тут хочу навести хоч дещо в загальному із тієї теми.

В „Географічній Енциклопедії України", т. 3 (Київ, 1993) на означення Кримського півострова знаходимо назву „Таврида" і пояснення, що ця давня назва походить від назви стародавнього населення Криму — таврів, які жили тут вже в I тисячолітті до нашої ери. Обидві назви, Таврида і таври, є грецького походження. Античні греки вивели їх від Перекопського перешийку, вузької смуги низького суходолу, яка немов рів з валом сполучає Кримський півострів з рештою України. Отже, в дослівному перекладі Таврида і таври — це країна і народ за перекопом (ровом). Назва Таврида була в ужитку до XV ст. н. е. Рів з валом в грецькій мові звучить: Тафрос. В часи татаро-турецької навали назву Таврида замінено новою назвою: Крим. Її виводиться з тюркської мови, бо в тій мові рів з валом зветься „кирим" або „крим".

Версії щодо таврів

Хто були ці стародавні жителі Криму, таври?

Необґрунтовано ще від Геродота, а далі Страбона, Плінія, Птоломея і багатьох інших, так стародавніх як і теперішних авторів, вважається таврів кіммерійцями чи скитами, навіть так їх і називають: тавроскити. О. Міндюк спростовує ці безпідставні твердження. Таври заселяли кримську землю, каже він, ще далеко перед тим, заки кіммерійці, а після них скити появилися на українських землях. До того, обидва ці народи жили кочівни-чим життям і не лишили по собі ніяких поселень, а тим більше укріплень. В противенстві до них, таври з глибокої давнини жили у Криму осілим способом і займалися землеробством, скотарством, гончарством, морським промислом, риболевлею і мисливством. Вони теж славилися як видатні мореплавці, а кіммерійці чи скити ніколи мореплавцями не були.

О. Міндюк подає, що дотепер досліджено біля 100 таврських поселень у Криму, 34 їх городищ і 20 укріплених поселень. Він наводить Гомера, який ще у VIII ст. до н. е. у своїй епічній поемі „Одіссея" писав, що цар таврів Лямос заснував на західньому березі Криму, на місці, де пізніше постало місто Херсонез (нині Севастопіль — назва від 1784 року) свою столицю Телепіля. Хоч в опінії Гомера таври — це лестригони (морські пірати), бо вони, борючися з грецькими пришельцями на їхні землі, нищили їхні кораблі на морі, все ж таки його ствердження про столицю таврів Телепілю є багатозначне: виходить, Телепіля, Херсонез, Севастопіль — це одне місто, на тому самому місці, отже, з яким лицем може москаль Ю. Лужков твердити, що Севастопіль — це російське місто? Зміст обох назв, Телепіля і Севастопіль, один і той же — величне місто.

З багатьох дотепер вивчених наукою таврських поселень слід згадати тут два: на плоскій вершині гори Кішка (висота 260 м.) розкопками встановлено, що тут таври жили більшим числом безперервно понад тисячу років, аж до середньовіччя. Подібне довготривале поселення було на гірському масиві Караул-Оба поблизу міста Судак на південносхідньому березі Криму.

Хто такі анти?

О. Міндюк причисляє таврів до антів, а анти — це давньоукраїнський народ. Антами вони названі греками, римлянами і пізніше, з II ст. н. е., візантійцями як „навпроти проживаючі", бо жили споконвіку осілим життям на просторах від Карпат і Висли до Криму, Дону і Кавказу, це етноґрафічні землі сучасного українського народу. О. Міндюк каже, що сьогодні встановлено, поза всяким сумнівом, органічний зв'язок і риси спільности культур, звичаїв, матеріяльного виробництва, поховань мешканців Криму, Подніпров'я, Подністров'я, степової України, Правобережного Лісостепу, Нижнього Дону від часів палеоліту до середньовіччя. Усюди маємо до діла з одним і тим самим українським народом — і таври є його невід'ємною і складовою частиною. Те саме ствердив ще в I ст. н. е. римський історик Таціт. Римська імперія володіла тоді Чорноморським басейном. Імператор Траян післав був його в землі антів розвідати, хто вони є. Таціт писав імператорові, що це один і той самий народ усюди.

А вже найкращим доказом органічної спільноти таврів з рештою українського народу є їх зв'язки з державою Київської Русі, починаючи від князів Аскольда і Дира. Таври все прихильно вітали походи руських князів у Крим і під їхнім впливом самі почали себе називати русичами, русинами. Утискувані з VII ст. хазарами, вони шукали можливости об'єднатися з Київською Руссю. О. Міндюк наводить документ — звернення таврійського топарха (адміністратора), з грудня 962 — січня 963 року, до князя Святослава: „Учасники віча, як і увесь народ півострова, прагнуть незалежности від кочівників-хозарів, і він не відрізняється за звичаями і побутом від жителів країни, де править „північний князь" Святослав".

Багато більше пише О. Міндюк у своїй статті про таврів, їхні війни з греками, римлянами і іншими наїзниками про раннє поширення християнства далеко перед тим, як Київ охристився, про створену ними давньоукраїнську азбуку „глаголиця" і написані нею перші церковні книги, про які згадує св. Кирило, відвідуючи в 860 році Херсонез, і інше.

Яка була доля таврів-русичів під татарською займанщиною, а мусіли ще якісь жити? Вдячне поле для не одного з істориків — поцікавитися ближче таврами, цією гілкою українського народу, що про нього так мало ще знаємо. Лиш нарід, що знає і шанує свою історію, може впевнено дивитися у своє майбутнє.

Анатолій Гороховський

Крізь роки — на рейки ринку

(Львівській залізниці — 135 років)

IV

— Досі ми вели мову про вантажні перевезення. Певно, сталися зміни і в русі пасажирських поїздів? Діють нові міжнародні маршрути?



Георгій Кирпа, начальник Львівської залізниці, заслужений працівник транспорту України.

— Маєте рацію. Цього року було відкрито прикордонний перехід Рава Руська — Гребенне, через який курсують щоденно европейською колією два пасажирських поїзди: Рава Руська — Варшава і у зворотньому напрямі. Новий пасажирський маршрут Констанца — Краків проліг через чотири країни: Румунію, Україну, Словаччину і Польщу. Готуємось до відкриття пасажирського сполучення Тересва (Румунія) — Рахів (Закарпаття).

Вирішуючи технічно — економічні завдання, не можна забувати про соціяльні проблеми, маю на увазі турботу про людей, про поліпшення їх умов життя?

— Я завжди вважав, що залізничники, праця яких досить важка, заслуговують перш за все на забезпечення житлом. Хоч як не скрутно з фондами, але у 1994 році було споруджено 56,000 квадратних метрів житла, а торік — 580 залізничників відсвяткували новосілля. Не менше жител буде здано в експлуатацію і в цьому році.

Що ж стосується медичного обслуговування, то ми не тільки зберегли існуючу мережу, але навіть поширили її. Наприклад, в Ужгороді та Чернівцях за фонди маґістралі збудували поліклініки, а в Ковелі став до ладу добре обладнаний оздоровчий комплекс.

За останні роки нам вдалося збільшити базу відпочинку: збудували пансіонати „Галичанка", „Лісова пісня", розташовані на березі Чорного моря. В наших оздоровницях відпочило понад 7,000 залізничників та членів їх родин, в санаторіях — поправили своє здоров'я біля тисячі трудівників маґістралі.

Варто ще зазначити, що особливу увагу приділяємо тим, хто мешкає на території, яка постраждала від ава-рії на Чорнобильській АЕС.

— І на закінчення нашої бесіди, якою бачиться вам Львівська залізниця на початку нового тисячоліття?

— Хочу визнати, що над цією проблемою ми багато працюємо, наші пляни мають практичний характер і спрямовані перш за все на технічне вдосконалення перевізного процесу.

Дозволю собі зупинитися лише на одному аспекті, який стосується пасажирських перевезень. Ми запропонували польським залізничникам спільно побудувати західньо -европейську колію на дільниці Львів — Мостиська — Державний кордон, довжиною 84 км. Втілення в життя цього задуму дає можливість здійснювати курсування пасажирських поїздів зі Львова в усі столиці Европи.

Мені приємно повідомити читачам, що польські колеги підтримали цей проєкт і провели попередні переговори з Европейським банком реконструкції і розвитку. В реалізації спільного задуму виявили бажання взяти участь і закордонні інвестори.

На будівництво першої черги вказаного об'єкту передбачається витратити біля 120 млн. дол. Відомий фонд „Тасіс" дав згоду фінансувати розробу техніко-економічного проєкту.

Окрім колії, заплянoвано побудувати міжнародну та приміську станції, готель і відпочинковий комплекс, підземну стоянку для авт, станцію метро. Існуючу станцію з майбутніми міжнародними з'єднуватиме рухомий тротуар.

Початок будівництва приміського двірця залізничники присвятили п'ятій річниці проголошення незалежности України.

Немає сумніву, що в перші роки XXI століття Львівська залізниця стане транспортною артерією европейського рівня, її коліями будуть мчати швидкісні поїзди, які за лічені години доставлять пасажирів і вантажі не лише в міста України, але й в країни Заходу і Сходу.

Післямова

За законами газетного жанру, я повинен закінчити інтерв'ю словами подяки людині, з якою розмовляв. Це я з великим задоволенням і роблю.

Та на цьому крапку ставити не можу, хотів би ще на хвильку повернутися до початку цієї публікації, в якій йдеться про першу зустріч з Г. Кирпою. В той час молодий інженер займав скромну посаду чергового по станції, яка на сходинку вища від стрілочника.

— Про що мрієте, які ваші пляни?

На це питання відповіді я відразу не одержав. Пам'ятаю, що мій співбесідник замислився, усміхнувся, а посмішка у нього дуже приємна, очі засвітилися яскравими вогниками, і нарешті з неприхованою відвертістю мовив:

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Богдан Марків

Концерт-бенефіс Миколи Сука

У вівторок, 29-го жовтня, Український Інститут Америки влаштував концерт-бенефіс, в якому виступив діючий керівник серії „Музика в Інституті" піяніст Микола Сук. Дохід з концерту призначений на підтримку згаданої серії у наступному сезону.

Ідеєю концерту було відзначення 185-ої річниці від народження Ференца Ліста, найпопулярнішого виконавця XIX століття, якого до сьогодні уважають найбільшим піяністом в історії музики. Для того концерту М. Сук вибрав кращі інструментальні та вокальні твори композитора. Сцена з правого боку була прибрана портретом композитора, закосиченим червоною трояндою. Такий деталь, доброго смаку, завжди підносить атмосферу та позитивно впливає на публіку.

З цієї нагоди подаємо деякі дані з біографії композитора: життя Ф. Ліста (1811-1886), яке припало в романтичний період, було одним з найбільш казкових. Він втішався легендарною славою піяніста, дириґента, композитора та великодушного добродія, яка спонукувала велике число міських рад та державних діячів цілої Европи надавати йому різні відзначення, медалі та титули. Народився Ліст в Мадярщині в родині службовця князя Миколи Естергази. Студіював гру на фортепіяні в Карла Черні у Відні. Від 11-го року життя почав блискучу кар'єру піяніста-віртуоза; неодноразово широко гастролював по Европі, від Португалії до України включно. В той час проживав у Парижі.

З 1848 до 61 року Ліст займав посаду музичного директора Ваймарського Двору, де пропагував романтичний напрям в музиці, дириґуючи прем'єрами важливих нових творів, між іншими і оперою Ваґнера „Логенґрін" (1850).

У 1861-70 роки Ліст перебував у монастирі в Римі; останні 16 років проживав у Ваймарі, Будапешті, Римі і Байройті, де і помер.

В першій частині концерту Микола Сук відіграв „Похорони" і Фантазію, відому під назвою „Данте Соната". Обидва твори вимагають від піяніста концентрації та багато сили, щоб втримати тяжкий гнітючий настрій, переповнений звуками вулканічної сили.

Між фортепіяновими творами були виконані три пісні: „Pace non trovo", „Enfant, si j'etais roi" та „Oh! Quand je dors", які належать до перлин вокальної літератури, хоч рідше виконуваних через технічні складності. Співала їх сопрано Венді Валлер (Wendy Waller), яка володіє голосом сріблястого кольору з доброю технічною підготовою і податливістю на вокальні вимоги репертуару. Крешендо і дімінуендо на одному тоні проходять в неї плавно, а поступові пасажі до високого реґістру при співі на „піяно" ніколи не втратили тональної чистоти. Дебют Венді Валлер на сцені Інституту при фортепіяновому супроводі Миколи Сука у переповненій інтернаціональною публікою залі був незвичайно успішним. Цю компетентну співачку варто послухати вдруге.

У другій частині звучала Соната г-моль, яка розкриває велич і гордість духа композитора, як також демонструє його композиторську техніку, винахідливість у варіюванні мотивів, в яких він був майстром без конкуренції. Цей засіб полягає у змінах тем у відношенні до змін настрою, що означає творення нових структур з новими контрастами без втрати їх інтимного відношення. 33-хвилинна Соната, яка базується на шістьох основних темах, написана в одночастинній формі з аналогічним розподілом, як буває в клясичній сонатовій формі.

Соната г-моль у виконанні М. Сука мала вивершені всі кульмінаційні моменти. Він уміє вести слухача по головних темах композиції, а в дальших епізодах подає рефлєксії ще виразніше, так що навіть спектакулярні феєрверки твору не можуть їх затінити. Тут ширина технічної винахідливості Сука прямо заворожує, а культура виконання інтерпретованих творів наповняє їх світлом — свого роду відблиском поетичного виразу.

Задоволена великим успіхом концерту-бенефісу публіка згадуватиме довго ці незабутні хвилини і в майбутньому потрудиться прийти на наступні вечори доброї камерної музики в Інституті.

Катерина Квітчаста

Моя пісня восени

Ой ти, осене барвиста,
кольори та кольори.
В наших долях твоє листя,
відгораючи, горить.

В наших долях золотіє.
В наших долях пригаса
В наші долі кида тіні
непогашених досад.

Може, хтось не зрозуміє
мою пісню восени;
зрозуміє той, хто мріє
про повернення весни.

Ой ти, осене барвиста,
кольори та кольри.
В наших долях твоє листя,
відгораючи, горить.

Відгораючи, хвилює.
Відгораючи, зове
через муки та розлуки
у захоплення нове.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.



Лекції англійської мови
ПРОСТО ПРО СКЛАДНЕ

Зайняття дванадцяте

ПРО ІМЕННИКИ

Почнемо на цей раз з „дитячого" питання: яка граматика складніша — українська чи англійська? Не для вас (що вже питати, тільки зачіпати за болюче), а взагалі, беручи об'єктивно. Щоб відповісти, давайте, як говорили в дитинстві, „поміряємось".

Ітак, ось загальний погляд на граматику іменника. Український іменник може мінятися за родами, числами і відмінками — інших категорій немає.

Як же виглядають аналогічні поняття англійської мови? Рід, як такий, відсутній. Всі іменники відносяться до одного невтрального роду. Свідомість цього простого факту збереже вам безліч зусиль. Деякі слова, здавалось би, за своїм змістом пов'язані з родом (мужчина, жінка та ін.), одначе, це не так: стать — категорія не граматична, на англійські іменники вона не впливає.

Число (однина, множина) вживається аналогічно українській мові, але в технічному відношенні англійський підхід — простіший. В англійській мові — тільки одне правило для створення множини: до іменника в однині додається буква **-s: pen — pens; boy — boys; cat — cats.** Якщо саме слово закінчується на **–s** або на інший шиплячий звук, то перед закінченням додається буква **–e**, інакше його буде незручно вимовляти: **class — classes.**

(На цьому місці виникає одне питання: дане закінчення може вимовлятися по-різному — глухо або дзвінко. Я тепер не хочу відволікати увагу фонетикою, тому даю вам невелике домашнє завдання: спробуйте знайти просте правило — коли це закінчення звучить глухо, а коли дзвінко).

Створення множини сильно заплутане багатьма вийнятками; на цьому мені обов'язково треба зупинити вашу увагу, бо подібні проблеми виникнуть і в інших темах.

Ітак, питання перше: чи вийнятки (в основному) стосуються важливіших (більш розповсюджених) слів, чи навпаки? Відповідь: у вийнятки, як правило, попадають власне найважливіші слова, але які саме із важливіших слів — це завжди справа випадку.

Питання друге: скільки є цих вийнятків? У правилі, яке тепер розглядаємо, справжніх вийнятків всього понад десять; ось перші п'ять з них: **man, woman, child, foot, tooth**, при чому всі решта — по дивному збігу обставин — назви тварин: **goose, mouse, sheep** та ін.

Решта відхилень від основного правила підпадають під інші, вужчі правила (так що це — не зовсім вийнятки), наприклад: якщо іменник закінчується на **-f** або **-fe**, то у множині закінчення міняється на **–ves: wolf — wolves, life — lives**.

Таких під-правил є п'ять (їх можна знайти у підручниках) і, якщо бути уважним, множина не повинна викликати у вас серйозних труднощів.

Що стосується відмінків, то і тут англійська система набагато простіша від української. В англійській мові форма іменника однакова для усіх відмінків. Ось приклади іменників в називному і знахідному відмінках:

The book is here. — Книга тут.
I see the book. — Я бачу книгу.

Функції інших відмінків допомагають виконувати прийменники. Ось найважливіший, але простий приклад — родовий відмінок передається прийменником **of:**

the story of his life — історія його життя
the man of the year — людина року

Далі — несподіваний деталь. Не використовуючи звичні для нас відмінкові закінчення, англійці придумали один додатковий — присвійний відмінок, який показує, кому належить об'єкт. Одначе і в українській мові ця форма, в принципі, існує:

mother's room — мамина кімната
Peter's pen — Петрова ручка

Створюється присвійний відмінок додаванням до іменника апострофа і букви **–s**. Якщо слово закінчується на **–s** або на шиплячий звук (сюди попадають і форми множини), то додається тільки апостроф.

the boys' books — книги хлопців
Thomas' car — автомобіль Томаса

Дві приведені форми еквивалентні одна одній, але не вповні: коли мова про предмети, вживається прийменник **of**: **the side of the house; the end of the street**; для людей і тварин більше пасує присвійний відмінок: **my friend's house**. Одначе, якщо фраза довга, знову вступає прийменник **of: the house of one of our teachers;** нам ця форма виглядає надійнішою.

Будь-який підручник англійської граматики також повідомить вас, що іменники бувають збірні, загальні і т. д. Для нас же важливе те, що ця категорія практично однакова в українській і англійській мовах, і ви, як і я в рідній мові, можете над ними не задумуватись.

Одначе, одне поняття буде для нас важливим — це поділ іменників на кількісні і некількісні. Кількісні іменники означають об'єкти, які можна порахувати, тому вони можуть бути в множині:

books, boys, cats, ideas

Некількісні (або іменники маси) означають об'єкти, які можна виміряти:

water — вода
bread — хліб

Ці іменники не можуть бути в множині, а якщо й приймають таку форму, то при цьому зміняють значення (порівняйте в українській — хліби, води).

Так що поділ іменників на кількісні і іменники маси відображений в обидвох мовах в загальному однаково, але навіть невеликі відмінності викликають багато клопоту. Перше: в англійській мові такі вагомі поняття як „багато" і „мало" мають по дві форми — для кількісних і некількісних іменників: **many books — much water**.

Друге: ці дві групи іменників зовсім по-різному сполучуються з артиклями (невдовзі ми про це говоритимемо).

Накінець, я хочу ще раз нагадати, що іменники маси можуть відноситися тільки до однини; деколи це не відповідає українському перекладові: **money, news**.

Time is money. — Час — це гроші.

(Присл.) **No news is goog news.** Відсутність новин — це добра новина.

На цій песимістичній ноті і підведемо підсумок: в пляні граматики англійський іменник набагато простіший від українського, хоча і не без деяких „викрутасів". І ще трохи, як кажуть американці, **food for thought** (праці для розуму; того, що заставляє задуматися): як сумістити два твердження:
1) у вийнятки мають тенденцію попадати найважливіші слова;
2) усі вийнятки заучувати зовсім не обов'язково.

Відповідь прозвучить тоді, коли будемо говорити про неправильні дієслова.

Автор лекцій англійської мови — Віталій Левенталь. Матеріял опрацювала відповідальна за рубрику Галина Колесса. Автор застерігає за собою усі права.

Доброчинний бенкет на користь шкіл Непорочного Зачаття


Учні початкової і середньої шкіл Непорочного Зачаття у Воррені вітають на доброчинному бенкеті в користь шкіл у Воррені головного промовця д-ра Л. Рудницького.

У діяспорі, а у ЗСА зокрема, є багаточисельні українські громади. У більших містах наші поселенці активно включилися в продовження діла, початого їхніми попередниками, т. зв. „старими еміґрантами", тобто будови та удержання церков, шкіл та інших українських установ. Усім відомо, що молодь — це майбутнє кожної нації, і треба подбати, щоби вона змалку ставала не лише добрими громадянами Америки, але й не забувала про своє українське походження.

З бігом часу деякі школи через брак дітей перестали існувати. Тепер у ЗСА лише деякі школи залишилися активними. Перлиною українських католицьких шкіл є дві школи у Воррені: Початкова і Середня (Гайскул). Тому, що удержання шкіл дуже дорого коштує і шкільна оплата не покриває видатків на утримання шкіл, парафії Непорочного Зачаття і Св. Йосафата влаштовують різні імпрези для придбання фондів. Одною з таких імпрез є доброчинний бенкет.

Цьогорічний бенкет відбувся в неділю, 13-го жовтня, о год. 5-ій по полудні в приміщені Українського Культурного Центру у Воррені. На головного промовця запрошено визначного науковця, професора і автора, д-ра Леоніда Рудницького.

Програму вечора почав господар бенкету, адвокат і випускник нашої Середньої школи Юрко Ласка. Він просив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять тому кілька днів померешої довголітньої учительки нашої школи, преп. Сестри Оксани Попель ЧСВВ. Опісля двоє учнів Початкової і Середньої шкіл привітали достойного гостя. У дальшій частині програми виступив ансамбль Середньої школи під проводом учительки Христини Липецької, при фортепіяновому супроводі Марусі Лісовської. Ансамбль відспівав три пісні, першою з яких була „Іже Херувими" Бортнянського. Їх виступ попередив сольовою точкою на скрипці далеко заавансований на тому інструменті сеньйор нашої Середньої школи Петро Лісовський.

Молитву перед вечерею провів о. архипресвітер, декан і мітрат Іван Лазар. Після вечері господар бенкету представив головного промовця, темою якого була: „Українська католицька освіта в Америці". Д-р Рудницький згадав про початки заснування шкіл Непорочного Зачаття, а зокрема зосередився на Середній школі, яку 32 роки тому заснував присутній на залі о. мітрат д-р Степан Кнап. Досі маємо понад 1420 випускників цієї школи — майже усі професіоналісти.

Промовець підкреслив, що ми виховували наших дітей в Америці не лише для американського життя, але і для України. Допомагала нам у цьому наша духовна твердиня — Українська Католицька Церква — та ідеї про конечність будови нашої української держави. Нині щораз більше достосовуємося до екзистенції людства, однак вона мусить бути поставлена у належному ставленні до християнства. Доцільна освіта витворює у студента дух аристократизму і елітаризму, а найважнішим чинником в едукаційному процесі є учитель. Навчання у наших школах набрало нових вимірів. Ми мусимо бути не тільки голосами нашої Батьківщини у західньому світі, але можемо і мусимо внести свій вклад в Америку і світ. Прелегент закінчив свій виступ словами: „Тож помагай нам, Боже, у цій праці, труді, який залишить про нас згадку в тисячолітті, яке гряде".

В англійськомовній частині д-р Рудницький погратулював за гарну працю в утриманні шкіл і утримання вартостей українських християнських традицій. Мусимо дивитися на життя з точки реальности. Одинока віра та українська едукація помагали нам поборювати усі життєві труднощі. Прелегент закінчив словами Василя Стуса: „Ми бажаємо, щоби ми були благословлені вірою, яка проганяє смуток, і щоб ця віра, яка тримає нас, була з нами назавжди".

Після промовця коротко промовляв парох і ігумен церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку о. Роберт Лукавий ЧСВВ, і парох церкви Св. Йосафата у Воррені о. Василь Салковський ЧСВВ. Вони дякували виконавцям програми за їхні виступи, а зокрема докторові Леонідові Рудницькому за його глибоко обдумані слова. Вкінці дякували присутнім за їхню моральну і матеріяльну підтримку наших шкіл.

Програму вечора закрив молитвою о. Василь Салковський. До вечері грала на фортепіяні усім відома Ольга Соловій. Наступного дня д-р Рудницький відвідав обидві наші школи — Початкову і Середню — і був ними захоплений.

Дітройтська громада була щаслива гостити у себе такого визначного едукатора і науковця. Його глибокі думки насвітлили у належній перспективі наше існування в Америці і обов'язки для належного виховання наших дітей у християнському католицькому, а заразом патріотичному дусі щодо Америки і України.

Зенон Василькевич

Рочестер відзначив 20-ліття Українського Музею в Ню Йорку

„Ми не маємо права не підтримати сьогодні наші національні установи, які покликані нести високе мистецтво..." — Леонід Кучма, Президент України

В реєстр установ, покликаних нести культуру і мистецтво України, слід зачислити також музеї. ІІ... музей — це установа, присвячена не тільки збиранню, зберіганню і показові предметів тривалої вартости й зацікавлення.

В ширшому значенні слова, наш музей — це засіб пропаґанди української культури, це захист проти випадів малокультурних і неосвічених іґнорантів. Стаючи відображенням усіх етапів історичного розвитку українського народу, український музей стає на сторожі духової спадщини й надбань поколінь.

Ці істини зрозуміла і прийняла українська громада Рочестеру, яка в неділю, 6-го жовтня ц. р., урочисто відзначила двадцятиліття Українського Музею в Ню Йорку святочним бенкетом в авдиторії школи Св. Йосафата. Не випадково Рочестер одним з перших відсвяткував цю знаменну дату. Під вмілим проводом ентузіяста розбудови Українського Музею мґра Мирона Руснака Рочестерський Відділ цього проєкту став одним з найбільш активних, проявляючи послідовність і творчу наснагу.

У висліді невсипущої праці і запопадливости голови Відділу мґра Мирона Руснака і фінансового референта Людвика Баха українці Рочестеру і околиці від 1977 року по сьогодні зложили на Український Музей 267,000.00 долярів. Загальна сума збірних грошей містить в собі 166,000.00 долярів, призначених виключно на розбудову музею. Цією збіркою займається від 1989-го року Рочестерський Відділ Комітету розбудови Українського Музею в Ню Йорку.

Щоб заохотити громадськість до пожертв, і зібрати якнайскоріше потрібні на розбудову фонди, при Українському Музею в Ню Йорку створено т. зв. „Клюб тисячників".

Список жертводавців з Рочестеру, які зложили 1,000.00 і більше долярів, виказує 40 осіб і 5 організацій на загальну суму 242,000.00 долярів.

На це значне досягнення Рочестеру вказав присутній на відзначенні голова Управи Українського Музею в Ню Йорку проф. Іван Лучечко. У своєму слові він перейшов ретроспективно етапи створення і розвитку му-


М. Руснак.

зею, вказуючи на вагому ролю Союзу Українок Америки в існуванні музею. Складаючи глибоке признання й вдячність Комітетові розбудови, проф. Лучечко висловив сподівання, що Рочестерська громада й надалі так запопадливо підтримуватиме музей в Ню Йорку, бо це установа, що вважається великим досягненням українського поселення в Америці. Музей з надіями ступає у завтрішній день, зберігаючи минулі і сучасні вартості та традиції. Однак, щоб виконати своє важливе завдання, він мусить розчисляти на загальну підтримку; його майбутнє в руках усієї української спільноти в ЗСА.

„Тішить, що після двох декад музей здобуває все більше розголосу і авторитету". Тими словами почала інформативний виступ гостя з Ню Йорку, членка управи Українського Музею Ольга Левицька. Відкриті для загальної публіки виставки, освітні програми, публікації і музичні концерти дають можливість відвідувачам знайомитись з українським мистецтвом і культурою. Колекції музею включають народне і образотворче мистецтво, архів. У музеї знаходиться найбільша і найцінніша колекція народного мистецтва; у відділі образотворчого мистецтва заступлені визначні українські мистці України, Европи і Америки. Відділ архіву охоплює фотоколекцію, філателістичну і нумізматичну колекції, колекції рідкісних книжок і екслібрісів. У музеї знаходиться крамничка, де продаються речі виключно високоякісні, виготовлені в Америці й Канаді.

Інформації, які подала Ольга Левицька, супроводжувались прозірками. Прозірками і поясненнями знайомив присутніх з пляном перебудови музею архітект інж. Юрій Савицький. Як талановитий екскурсовод, ввів уявно зібраних на відзначенні людей у новий репрезентативний будинок: із Шостої вулиці, через входові скляні двері до вестибюлю на першому поверсі, а звідтіль до просторої кімнати-авдиторії. На цьому поверсі будуть головні ґалерії, музейна крамничка і кафетерія. На другому поверсі міститимуться додаткові кімнати для виставок. Третій поверх призначений для схову, складу і зберігання експонатів. В нижньому поверсі будуть майстерні, кімнати для писання писанок, кераміки і вишивок. Виглядом величний будинок на Шостій вулиці Ню Йорку привертатиме до себе увагу. Він відрізнятиметься естетикою клясичних форм і зовсім незвичайним яскраво червоним кольором.

Усі три доповіді гостей з Ню Йорку спільно себе доповняли і дали учасникам урочистих святкувань повний образ музею, його теперішнього стану і його потреб у майбутньому. Для кращого ознайомлення присутніх з працею музею 47-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки влаштував „Виставку видань Українського Музею". Учористе святкування двадцятиліття музею влаштували Комітет розбудови Українського Музею в Ню Йорку, Відділ Рочестер, Н. Й., і Союз Українок Америки, Відділи 46, 47, 120 в Рочестері, Н. Й.

В програмі святочного полуденку, приготованого місцевими Відділами СУА, були привіт голови Комітету будови УМ — мгра Мирона Руснака, звіт фінансового референта Комітету будови УМ — Людвика Баха, слово проф. Івана Лучечка — голови Управи Музею, висвітлення прозірок Ольгою Левицькою, членом Управи Музею і представлення проєкту нового музейного будинку інж. Юрієм Савицьким — архітектом перебудови УМ. Програмою, як завжди вміло і ділово, вела членка 47-го відділу СУА Марія Крамарчук. З нагоди відзначень виготовлено шикарні програмки. Їх оформили союзянки 47-го Відділу, а друкувала членка 120-го Відділу СУА Леся Телега.

Урочисте святкування двадцятиліття Українського Музею закрив голова місцевого Відділу мгр Мирон Руснак словами: „Ми горді за нашу громаду, за її зрозуміння розбудови репрезентативного музею якраз у Ню Йорку, де є можливість пропаґувати українську культуру серед американців та інших національностей. Ми безмежно радіємо, що музей розвивається завдяки, в першу чергу, директорові Марії Шуст, адміністративному директорові Дарії Байко та всім працівникам, які так довго і жертвенно працюють у дуже тісних приміщеннях. Даємо також багато кредиту Управам Музею, а тепер із проф. Лучечком на чолі та архітектом інж. Савицьким. Справи музею та його перебудови напевно увінчаються великими успіхами, чого ми всі зі щирих сердець бажаємо".

Роман Куціль

Крізь роки...

(Закінчення зі стор. 2)

— Поганий той вояк, який не мріє стати генералом.

І Кирпа ним став. Повинен відверто сказати, що ініціятором і організатором багатьох цінних починань, про які йшлося в інтерв'ю, є саме він, людина, яка вміє працювати на повну силу і спонукає до цього інших. Без вагань його можна назвати відданим будівничим незалежної України.

З ювілеєм вас, залізничники Львівської маґістралі! Щастя, міцного здоров'я зичить вам американська Україна. Нехай на вашому життєвому шляху завжди світить зелений вогник світлофору!

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ЛЕТУНСЬКОЇ лінії „Еро Перу" відмовилися коментувати появу вістки з вівтірка, 5-го листопада, телевізійної мережі Ен-Бі-СІ про причину розбиття їхнього літака 2-го жовтня, де загинули всі 70 осіб пасажирів і залоги. Згадана телевізійна мережа повідомила, що причиною того нещастя було звичайне недбальство — залишення самоліпної стрічки на чутливих інструментах літака.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ НАШОГО
ніколи незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДА

бл. п.

МИХАЙЛА ЛЕВА

буде відправлена Служба Божа в суботу 16-го листопада 1996 року

в церкві св. Юра в Ню Йорку о год. 6-ій веч.

ГОРЕМ ПРИБИТА РОДИНА



Бл. п. д-р

ОРЕСТ М. ПАВЛЮК

лікар-психіятр в містечку Мориставн, Н.Дж.
помер ненадійно внаслідок довголітньої недуги серця
6-го жовтня 1996 року

ПОХОРОН відбувся в присутности найближчої рідні 12-го жовтня.

15-го листопада ц. р. о год. 7:30 ранку, В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ, буде відслужена заупокійна Служба Божа з Панахидою в українській католицькій церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії — 1206 Valley Road, Melrose Park, PA 19027.

Про молитви за душу бл. п. ОРЕСТА просять:

дружина — АНІТА
мати — МАРІЯ
сестра — АНІЗІЯ зі своїми родинами

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці. Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцеля-рії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

Різьба...

(Закінчення зі стор. 1)

кої школи, Френка Монґеллі, який також мріяв про те, щоб на цвинтарі стояла на сторожі постать моряка у різьбі. І так тепер сталося, як потвердив в часі відкриття статуї роботи М. Голодика президент Спілки Моряків Майкл Сакко.

Довго дозрівав задум побудови пам'ятника і став дійсністю завдяки ініціятиві одного із приятелів нашого скульптора, який вже знав його мистецькі праці та віддав йому приміщення на робітню у Джерзі Ситі. Отримавши запрошення від проводу школи для моряків у Валлей Лі у Мериленді М. Голодик, як розповідає в редакції, поїхав на місце, де мав стояти пам'ятник, зробив його модель, управа Спілки моряків проєкт прийняла і наш мистець приступив до роботи. Він з признанням розповідає про поміч, яку найшов на місці школи моряків, коли віддали йому варстати для роботи і цілу технічну обслугу. В дечому допоміг йому його син Леонард Голодик і так завдяки такій активній допомозі пам'ятник зробив він за 50 днів. Цілий пам'ятник, як пояснює мистець, є 20 стіп ширини і 16 висоти, а сама постать моряка висока на 13 стіп. Пам'ятник має металеву основу, а виконаний в алюмінію із бетоновим закінченням.



Пам'ятник морякам роботи М. Голодика.

Святочне відкриття, як подає американський журнал, відбулося 16-го вересня. Присутні були члени Управи Спілки моряків та школи Ландберґа, католицький священик, який відмовив на початку молитву, та представники американської преси. Запрошені були також члени арґентинської амбасади у Вашінґтоні, бо, як відомо, М. Голодик, проживав в Арґентині понад 20 років.

Після слова президента М. Сакко і відслонення пам'ятника, до присутніх промовив сам мистець, стверджуючи, що він є знаряддям в Божих руках, і це йому допомагає у виконанні мистецьких творів. Він також підкреслив дух братерства, який панує в школі Ландберґа, а який він особливо відчув перебуваючи на терені школи, в часі своєї праці. Розповідаючи нам про те, М. Голодик з подивом підкреслював високий рівень того морського центру, його мистецький відділ і пошану усіх, яку він там знайшов. Його зробили також почесним членом Спілки моряків і вручили грамоту з подякою за його мистецьку працю. Ця грамота немов розпочала низку інших подяк і відзначень для нашого мистця..

В суботу, 2-го листопада, він на святочному вечорі в Ню Джерзі отримав дві плити-відзначення з признанням, одну від організації Філіппінів за пам'ятник для філіппінців, що згинули в Другій світовій війні, який пишається саме в Джерзі Ситі, а другу від Ради праці повіту Гадсон за цей самий пам'ятник і за новий, що саме недавно відслонено святочно на терені Міжнародної морської школи в стейті Мериленд.

Все це є найкращим доказом, як чужі зуміли оцінити мистецтво нашого земляка і з якою повагою вони до цього відносяться. Поруч із грамотами, які залишаться на знак подяки і признання, видано також з нагоди посвячення пам'ятника морякам окрему брошурку з точним життєписом М. Голодика і поданням важніших його мистецьких праць.

М. Голодик зрадив нам, що тепер готує індивідуальну виставку своїх праць у Вашінґтоні, в чому надіється помочі своїх приятелів-моряків і має їхнє запрошення працювати у- варстатах, які тепер служили йому в часі виконування пам'ятника для моряків у школі в Мериленді.

Є. Марчук...

(Закінчення зі стор. 1)

ті для співпраці' з кримінальним світом. Вихід із ситуації: або скоротити чисельність правоохоронних органів, або 'тягнутися' до рівня нормального їх фінансування — хай навіть за рахунок інших витратних статтей бюджету. Залишати силові структури напризволяще — небезпечний прорахунок".

Наприкінці Євген Марчук додав, що він, як і інші люди, що сьогодні можуть справді претендувати на перемогу в майбутніх президентських виборах, а тому сприймаються як конкуренти у політичній боротьбі, не боїться замаху. "У мене є на те причини", — заявив Є. Марчук, утримавшись від коментарів.

ПОСЛУГИ

ПЕРЕВОЗИМО: транспортація з і на летовища, візити до лікарів, лікарень. Доставляємо вантажі на будь-яку віддаль, та інші послуги. Білер: (201) 525-6587

ПРАЦЯ

Шукаємо опікуна для немічної жінки. Термін праці від трьох до п'яти місяців, починаючи від половини грудня 1996 р. Праця вимагатиме постійного проживання у приватному домі клієнтки. Нічліг та харчування включатимуться до зарібітньої платні. Винагорода за попереднім домовленням. Заохочуємо зацікавлених, які мають дозвіл на працю в Америці. Зголошуватися на телефон:

(410) 744-3336

FUNERAL DIRECTORS